

**การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ***
**MANAGEMENT OF HEALTH-PROMOTING SCHOOLS UNDER THE
BURIRAM PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 3**

อภิญญา ดุมกลาง

Apinya Dumklang

วิทยาลัยนครราชสีมา

Nakhonratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: Nuwapiyana@gmail.com

วันที่รับบทความ : 5 พฤษภาคม 2568; วันแก้ไขบทความ 11 พฤษภาคม 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 12 พฤษภาคม 2568

Received 5 May 2025; Revised 11 May 2025; Accepted 12 May 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน 3. เพื่อศึกษาแนวการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยบุคลากรจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 331 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกตัวอย่างแบบสุ่มแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามที่ใช้มาตราส่วนการประเมิน 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.80 - 1.00 และค่าความเชื่อมั่น 0.81 สถิติที่ใช้ในการ

Citation:

* อภิญญา ดุมกลาง. (2568). การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 3(3), 754-768.

Apinya Dumklang. (2025). Management Of Health-Promoting Schools Under The Buriram Primary Educational Service Area Office 3. Journal of Interdisciplinary Social Development, 3(3), 754-768.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) ค่าเอฟ (F-test) และการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ

ผลการศึกษาพบว่า

1. การบริหารโรงเรียนที่ส่งเสริมสุขภาพ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นตาม ขนาดสถานศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2. แนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนที่ส่งเสริมสุขภาพ พบว่า โรงเรียนควรมี การกำหนดนโยบายและแนวทางบริหารที่มุ่งเน้นการพัฒนาสุขภาพของทั้งนักเรียนและ บุคลากรในโรงเรียนอย่างครบถ้วน รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพทางกายภาพและสังคม โดยการ พัฒนาโครงการร่วมกับชุมชน, การดูแลสุขภาพนักเรียน, การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ เหมาะสมกับสุขภาพ, การให้บริการด้านอนามัย, การส่งเสริมโภชนาการที่เหมาะสม, การจัด กิจกรรมการออกกำลังกาย, การให้คำปรึกษาทางสังคม, และการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรใน โรงเรียน โดยการประสานงานและความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนเป็น สิ่งสำคัญ

คำสำคัญ: การบริหาร, โรงเรียน, การส่งเสริมสุขภาพ

Abstract

This research article aims to: 1) examine the opinions of personnel regarding the management of health-promoting schools in schools under the jurisdiction of the Buriram Primary Educational Service Area Office 3 2) compare the level of opinions of personnel regarding the management of health-promoting schools under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3, categorized by school size and work experience and 3) explore the management approach for health-promoting schools under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3. The sample used in this research consisted of 331 personnel from schools under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3, selected through stratified random sampling. The data collection tools included a 5-point Likert scale questionnaire and semi-structured interviews, with

an IOC value ranging from 0.80 to 1.00 and a reliability coefficient of 0.81. Statistical methods used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test, and pairwise comparison using the Scheffé method.

The results of the study showed that

1. The overall management of health-promoting schools under the Buriram Primary Educational Service Area Office 3 was rated at a high level. The comparison of opinions based on school size and work experience revealed no significant differences.

2. The approach to improving the management of health-promoting schools found that schools should establish policies and management strategies focusing on the comprehensive development of both students' and staff's health. This includes promoting physical and social health, developing community-based projects, student health care, creating health-supportive school environments, providing health services, promoting proper nutrition, organizing physical activities, offering social counseling, and promoting staff health. Cooperation and coordination among teachers, students, parents, and the community are essential for successful implementation.

Keywords: Administration, School, Health promotion

บทนำ

นักเรียนถือเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต การเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีในการดูแลสุขภาพตั้งแต่ในวัยเด็กจะช่วยให้เด็กเติบโตเป็นเยาวชนที่มีสุขภาพแข็งแรงในอนาคต การพัฒนาสุขภาพอนามัยของเด็กในวัยเรียนจึงเป็นกระบวนการที่ควรดำเนินการควบคู่ไปกับการศึกษา โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค แก้ไขปัญหาสุขภาพ และฟื้นฟูสุขภาพนักเรียน เพื่อให้พวกเขามีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (สมศักดิ์ โทจำปา, ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในด้าน

สุขภาวะที่ดี โดยมีการเสริมสร้างศักยภาพในการดูแลสุขภาพและส่งเสริมสุขภาวะในทุก ๆ ด้าน ผ่านการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน รวมถึงการสนับสนุนให้ทุกคนมีทักษะในการดูแลสุขภาพของตนเอง โดยมีเป้าหมายให้ประชากรทุกช่วงวัยพัฒนาไปสู่การเป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ ตามแนวทางของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมุ่งหวังให้การศึกษานำไปสู่การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม พร้อมทั้งการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยการดำเนินการนี้ต้องสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ที่กำหนดมาตรการควบคุมและดูแลสุขภาพในสถานศึกษา รวมถึงการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การควบคุมอาหารและน้ำดื่มที่สะอาด และการจัดสถานที่ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน

โรงเรียนที่มุ่งส่งเสริมสุขภาพถือเป็นสถานศึกษา ที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพที่ดีให้นักเรียน บุคลากร และชุมชน ผ่านการจัดการสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมที่สนับสนุนการมีสุขภาพดี ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านการสร้างสุขภาพที่แข็งแรงทั้งทางกายและจิตใจ ตามแนวทางขององค์การอนามัยโลก (WHO, 2021) ซึ่งยืนยันว่าเมื่อสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ นักเรียนจะมีความสามารถในการเรียนรู้และจดจำได้ดียิ่งขึ้น และมีพลังงานเพียงพอในการทำกิจกรรมต่างๆ ในโรงเรียน อย่างไรก็ตาม หากนักเรียนขาดการดูแลสุขภาพที่เหมาะสม อาจส่งผลให้ความสามารถในการเรียนรู้ลดลงได้ ดังนั้นการบริหารงานอนามัยในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพจึงมีบทบาทสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืนในระบบการศึกษา (Basch, 2011)

การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจึงเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน โดยมุ่งเน้นการสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพที่ดี และการป้องกันโรค รวมถึงการดูแลสุขภาพอนามัยพื้นฐาน อาหารโภชนาการ และการดูแลสุขภาพจิตของนักเรียน โดยต้องมีการทำงานร่วมกันระหว่างครู นักเรียน และบุคลากรสาธารณสุขอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งการกำหนดมาตรฐานจากคู่มือการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อให้การพัฒนาโรงเรียนมีประสิทธิภาพและสามารถส่งเสริมคุณภาพชีวิตของนักเรียนได้อย่างยั่งยืน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีโรงเรียนทั้งหมด 214 แห่ง ที่ต้องบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมการพัฒนานักเรียนและบุคลากรให้มีสุขภาพดี พร้อมทั้งสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนรู้ รวมถึงดูแลด้านสุขภาพ

อนามัยและความปลอดภัยอย่างครบถ้วน ข้อมูลจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พบว่านักเรียนในพื้นที่มีปัญหาสุขภาพที่สามารถป้องกันได้ เช่น ฟันผุ โรคหวัด โรคผิวหนัง และโรคเหา ซึ่งสามารถดูแลรักษาได้ แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนที่ขาดความรู้ในการดูแลสุขภาพตนเอง ดังนั้น การศึกษาการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในพื้นที่นี้จึงมีความสำคัญในการพัฒนาแนวทางการบริหารโครงการอนามัยในโรงเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตาม ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษากับประชากร กลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 214 คน ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 2,206 คน รวมทั้งสิ้น 2,420 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 331 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan, 1970) โดยได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามขนาดสถานศึกษา

3. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาแนวทางการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำนวน 7 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานโครงการอนามัยของโรงเรียน จำนวน 2 คน นักวิชาการที่มีความรู้และประสบการณ์ด้านงานอนามัยโรงเรียนมากกว่า 10 ปี จำนวน 2 คน ครูที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป และมีความเชี่ยวชาญในดำเนินงานโครงการอนามัยโรงเรียน จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ที่มีการกำหนดคำถามไว้ล่วงหน้า โดยผู้ตอบจะได้รับคำถามเช่นเดียวกัน และในลำดับขั้นตอนเดียวกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้ถามถามได้ตรงประเด็นที่ต้องการไม่ออกนอกเรื่อง ไม่เกินขอบเขตที่กำหนดไว้ และข้อมูลที่ได้รับสามารถนำมาประมวลผลได้ โดยมีขั้นตอนการสัมภาษณ์ ดังนี้

4.1 กำหนดเวลาในการสัมภาษณ์ 15-20 นาที และนัดหมายกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

4.2 เตรียมอุปกรณ์จัดบันทึกให้เหมาะสมกับสถานการณ์

4.3 แนะนำตัวเอง และสร้างบรรยากาศให้รู้สึกเป็นกันเอง

4.4 บอกวัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ และขออนุญาตจัดบันทึกหรือใช้เครื่องมือบันทึกเสียงจากผู้รับการสัมภาษณ์

4.5 ป้อนคำถามเหมาะสมกับเวลา และทำการบันทึกหลังจากการสัมภาษณ์เสร็จ

4.6 ขอบขอบคุณให้สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ เพศ ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 136 - 143) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยใช้ค่า t - test (Independent samples)

4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA)

5. วิเคราะห์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยวิเคราะห์ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis)

ผลการวิจัย

การศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ทำงานในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 149 คน (ร้อยละ 45.00) รองลงมาคือโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 100 คน (ร้อยละ 30.20) และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 82 คน (ร้อยละ 24.80) โดยส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี (ร้อยละ 51.10) และที่เหลือมีประสบการณ์ทำงาน 10 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 48.90) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในหลายองค์ประกอบ เช่น การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ, การส่งเสริมสุขภาพบุคลากร, โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย, บริการอนามัยโรงเรียน, การให้คำปรึกษาทางสังคม, การจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ, โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน, การบริหารจัดการภายในโรงเรียน, และสุขภาพที่โรงเรียนจัดทำขึ้น สำหรับองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ นโยบายของโรงเรียน

1.1 นโยบายของโรงเรียน โดยรวมถือว่าอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพ, การพัฒนาระบบการเรียนรู้สุขภาพที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง, และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมจากชุมชนในการพัฒนาสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน โดยที่ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือการส่งเสริมการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาสุขภาพในโรงเรียน

1.2 การบริหารจัดการในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีการนิเทศและติดตามโครงการส่งเสริมสุขภาพอย่างต่อเนื่อง มีการรวบรวมและวิเคราะห์ปัญหา แต่ในบางด้าน เช่น การจัดคณะทำงานที่รับผิดชอบแต่ละโครงการ ยังมีความต้องการการปรับปรุง

1.3 โครงการร่วระหว่างโรงเรียนและชุมชน แสดงให้เห็นว่าโดยรวมมีผลลัพธ์ที่ดี โดยที่นักเรียนและประชาชนต่างมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมที่จัดร่วมกับชุมชน แต่ยังมีบางประเด็นที่ควรพัฒนา เช่น การจัดกิจกรรมภายนอกโรงเรียนเพื่อส่งเสริมสุขภาพของชุมชน

1.4 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยนักเรียนมีความพึงพอใจต่อบรรยากาศในโรงเรียน แต่ยังมีบางด้านที่ควรปรับปรุง เช่น การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ภายในโรงเรียน

1.5 บริการอนามัยโรงเรียน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยนักเรียนได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันโรค และมีบริการตรวจสุขภาพอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

1.6 สุขศึกษาในโรงเรียน แสดงผลว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะการฝึกทักษะในการป้องกันอุบัติเหตุและการรักษาความสะอาดของร่างกาย

1.7 โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การตรวจสอบคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารในโรงเรียนมีการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ แต่ยังมีบางด้านที่ต้องพัฒนา เช่น การแก้ไขปัญหาภาวะโภชนาการที่ไม่สมดุล

1.8 การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีการทดสอบสมรรถภาพทางกายอย่างสม่ำเสมอและมีสถานที่ออกกำลังกายที่ปลอดภัย

1.9 การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีการเฝ้าระวังนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงและส่งต่อให้ได้รับการช่วยเหลือ แต่ยังมีบางประเด็นที่ควรพัฒนา เช่น การประสานงานกับเครือข่ายบุคลากรสาธารณสุข

1.10 การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยโรงเรียนส่งเสริมให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการเกี่ยวกับสุขภาพภายนอกโรงเรียน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของสถานศึกษา พบว่า

2.1 ไม่มีความแตกต่างในความคิดเห็นตามขนาดของสถานศึกษา

2.2 สำหรับความคิดเห็นตามประสบการณ์ในการทำงาน พบความแตกต่างในบางองค์ประกอบ เช่น การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม และการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พบว่าโรงเรียนควรเน้นการบริหารที่ครบวงจร โดยคำนึงถึงการพัฒนาสุขภาพทั้งในด้านการส่งเสริมสิ่งแวดล้อม, การพัฒนาโครงการร่วมกับชุมชน, การดูแลสุขภาพนักเรียน, และการส่งเสริมโภชนาการ การออกกำลังกาย และการส่งเสริมสุขภาพบุคลากร โดยต้องมีการประสานงานจากหลายฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับ มากที่สุด และมาก อาจเนื่องมาจากการให้การศึกษาและฝึกอบรมที่มีคุณภาพเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ การดูแลสุขภาพ การเลือกอาหารที่มีประโยชน์ และการออกกำลังกาย อาจทำให้ทั้งนักเรียนและบุคลากรได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ สอดคล้องกับ จีรวัดน์ เขมธิรัตน์ (2563) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางการจัดทำโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน อาจเนื่องมาจาก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 อาจมีการสนับสนุนและจัดการบริหารที่เหมือนกันในทุกโรงเรียน โดยการจัดสรรทรัพยากร เช่น งบประมาณ การฝึกอบรม และทรัพยากรบุคคล เพื่อให้โรงเรียนทุกขนาดสามารถดำเนินการตามนโยบายส่งเสริมสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับจีรวัดน์ เขมธิรัตน์ (2563) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาปึงกาฬ จำแนกตามสถานภาพโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

3. การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านแตกต่างกันในองค์ประกอบที่ 9 การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม และองค์ประกอบที่ 10 การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานอาจได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะในด้านการส่งเสริมสุขภาพในระดับที่ต่างกัน แต่ในภาพรวมการบริหารการส่งเสริมสุขภาพอาจไม่ได้เน้นเฉพาะในด้านที่มีประสบการณ์มากเท่านั้น จึงทำให้ผลการประเมินโดยรวมไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ในด้านที่มีความเฉพาะเจาะจง เช่น การให้คำปรึกษาทางสังคมและการส่งเสริมสุขภาพบุคลากร อาจจะมีผลแตกต่างในวิธีการปฏิบัติตามประสบการณ์ที่มากหรือน้อย สอดคล้องกับปัทมัญญ์ ยานะวิมุตติ และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2562) ทำวิจัยเรื่อง การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุงเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู พบว่า ครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 ส่วนครูที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า องค์ประกอบที่ 1 นโยบายของโรงเรียน การเสริมสร้างนโยบายที่ชัดเจนและครอบคลุมจะช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ โรงเรียนควรกำหนดมาตรการในการเฝ้าระวังและแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงนโยบายให้มีประสิทธิภาพสูงสุด การมีนโยบายที่มุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพเป็นสิ่งสำคัญ เพราะนโยบายเหล่านี้จะกำหนดกรอบการทำงานและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้มีส่วนร่วมทั้งหมดในโรงเรียน รวมทั้งนักเรียน ครู และชุมชน เพื่อให้สามารถดำเนินงานในแนวทางที่มีประสิทธิผล องค์ประกอบที่ 2 การบริหารจัดการในโรงเรียน การใช้กระบวนการกลุ่มในการรวบรวมและวิเคราะห์ปัญหาจะช่วยให้สามารถเข้าใจความต้องการที่แท้จริงของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน คณะทำงานที่รับผิดชอบโครงการควรมีการประชุมประจำเพื่อประเมินผลและปรับปรุงแผนงาน กระบวนการกลุ่มมีประโยชน์ในการนำเสนอความ

คิดเห็นจากทุกฝ่าย เพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลายและสามารถระบุปัญหาหรือความต้องการได้อย่างถูกต้อง การมีคณะทำงานที่ชัดเจนและมีกลยุทธ์ในการดำเนินงานจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโครงการส่งเสริมสุขภาพ องค์ประกอบที่ 3 โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน โรงเรียนควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่มีการมีส่วนร่วมของนักเรียนและชุมชน เพื่อพัฒนาสุขภาพของคนในชุมชน การประสานงานระหว่างโรงเรียนและชุมชนจะช่วยให้กิจกรรมต่าง ๆ สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนเป็นการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นในโรงเรียนกับสิ่งแวดล้อมภายนอก ช่วยให้การส่งเสริมสุขภาพไม่จำกัดอยู่แค่ในโรงเรียนเท่านั้น แต่ยังขยายผลไปสู่ชุมชนอีกด้วย การมีโครงการที่เกี่ยวข้องกับทั้งสองฝ่ายจะช่วยให้ความสำเร็จในด้านการส่งเสริมสุขภาพยั่งยืน

องค์ประกอบที่ 4 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ โรงเรียนควรมีการตรวจสอบและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการควบคุมปัจจัยเสี่ยงต่าง ๆ เช่น บุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมทั้งตรวจสอบความปลอดภัยของสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในโรงเรียน สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและเอื้อต่อสุขภาพจะส่งผลให้ทั้งนักเรียนและบุคลากรสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน และการกำหนดมาตรการควบคุมปัจจัยเสี่ยงจะช่วยลดความเสี่ยงด้านสุขภาพในระยะยาว

องค์ประกอบที่ 5 บริการอนามัยโรงเรียน การเสริมสร้างบริการปฐมพยาบาลและการดูแลสุขภาพเบื้องต้นให้พร้อมและมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งสำคัญ โรงเรียนควรจัดให้มีทีมงานที่มีทักษะในการดูแลสุขภาพนักเรียนอย่างเพียงพอ พร้อมทั้งมีการติดตามผลและการส่งต่อกรณีที่มีความซับซ้อน การให้บริการอนามัยที่เหมาะสมจะช่วยลดปัญหาด้านสุขภาพของนักเรียน โดยเฉพาะในกรณีฉุกเฉิน นอกจากนี้ การติดตามผลการดูแลสุขภาพจะช่วยให้สามารถตอบสนองได้ทันที่และเหมาะสมกับสถานการณ์

องค์ประกอบที่ 6 สุขศึกษาในโรงเรียน การฝึกทักษะในการป้องกันอุบัติเหตุและการรักษาความสะอาดจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีความรู้และทักษะในการดูแลตัวเอง โรงเรียนควรจัดกิจกรรมที่สามารถฝึกทักษะเหล่านี้ให้แก่เด็กนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ การให้ความรู้และฝึกทักษะการป้องกันอุบัติเหตุเป็นการส่งเสริมสุขภาพที่สำคัญ โดยการเสริมสร้างพฤติกรรมที่ดีเกี่ยวกับความสะอาดและการดูแลตนเองสามารถป้องกันการเกิดโรคและอุบัติเหตุได้ในระยะยาว

องค์ประกอบที่ 7 โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รับอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการครบถ้วน พร้อมทั้งให้ความรู้เรื่องธงโภชนาการและการเลือกรับประทานอาหารที่ดี การให้ความรู้เกี่ยวกับ

โภชนาการและการเลือกรับประทานอาหารที่ถูกต้องจะช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจได้ดีขึ้นเกี่ยวกับอาหารที่รับประทาน การมีอาหารที่มีคุณค่าและปลอดภัยในโรงเรียนจะส่งเสริมการเจริญเติบโตที่ดีของนักเรียน องค์ประกอบที่ 8 การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมกีฬาและนันทนาการที่หลากหลายและเหมาะสมกับทุกช่วงวัยของนักเรียน พร้อมทั้งจัดสถานที่และอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ การมีอุปกรณ์กีฬาและกิจกรรมนันทนาการที่หลากหลายสามารถกระตุ้นให้นักเรียนสนใจออกกำลังกาย ซึ่งเป็นการส่งเสริมสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ การมีสถานที่ที่ปลอดภัยจะช่วยลดความเสี่ยงจากการบาดเจ็บและช่วยให้นักเรียนสามารถออกกำลังกายได้เต็มที่ องค์ประกอบที่ 9 การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม โรงเรียนควรจัดบริการคำปรึกษาด้านสุขภาพจิตอย่างสม่ำเสมอ พร้อมทั้งให้การติดตามผลการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง การให้คำปรึกษาและการสนับสนุนทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยลดปัญหาสุขภาพจิตและพฤติกรรมเสี่ยงในนักเรียน โรงเรียนควรจัดให้มีบริการที่ครบถ้วนและติดตามผลการให้คำปรึกษาเพื่อให้ผลลัพธ์เป็นที่น่าพอใจ องค์ประกอบที่ 10 การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน โรงเรียนควรส่งเสริมกิจกรรมสุขภาพสำหรับบุคลากร พร้อมทั้งให้คำปรึกษาด้านสุขภาพอย่างเหมาะสม บุคลากรในโรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน ดังนั้นการดูแลสุขภาพของบุคลากรจะช่วยให้พวกเขาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมกิจกรรมสุขภาพที่เหมาะสมจะช่วยให้บุคลากรมีสุขภาพที่ดีและสามารถเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับนักเรียน

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ผลการเปรียบเทียบ พิจารณาตาม ขนาดสถานศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แนวทางพัฒนาการบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า โรงเรียนควรมีนโยบายและการบริหารที่เน้นการพัฒนาสุขภาพของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนอย่างครบวงจร ทั้งในด้านการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสังคม การพัฒนาโครงการร่วมกับชุมชน, การดูแลสุขภาพนักเรียน, การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อสุขภาพ การให้บริการอนามัย, การส่งเสริมโภชนาการที่ถูกต้อง

การจัดกิจกรรมการออกกำลังกาย การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม, และการส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน โดยมีการประสานงานและความร่วมมือจากหลายฝ่าย ทั้ง ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 นโยบายของโรงเรียน โรงเรียนควรกำหนดและปรับปรุงนโยบายส่งเสริมสุขภาพให้สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของนักเรียนและชุมชน โดยเน้นการส่งเสริมสิ่งแวดล้อมที่ดีทั้งทางกายภาพและสังคม รวมถึงการกำหนดกรอบการเฝ้าระวังสุขภาพ และการแก้ไขปัญหาสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ.

1.2 องค์ประกอบที่ 4 การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ ข้อเสนอแนะโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการตรวจสอบและปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เช่น การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และบุหรี่ รวมถึงการสร้างพื้นที่ปลอดภัยสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ

1.3 องค์ประกอบที่ 9 การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม โรงเรียนควรจัดให้มีการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตอย่างสม่ำเสมอ และการสนับสนุนด้านพฤติกรรมเสี่ยง โดยให้บริการโดยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการให้คำปรึกษาด้านสุขภาพจิตในโรงเรียน

2.2 ควรศึกษาการศึกษาผลของการจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในโรงเรียนที่ส่งเสริมสุขภาพต่อพฤติกรรมของนักเรียน

2.3 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาโครงการสุขภาพที่ยั่งยืนในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

จิรวัดน์ เขมธิรัตน์. (2563). การบริหารจัดการตามแนวทางโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วารสารพัฒนาสังคมและชุมชน, 9 (2), 193–204.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: บริษัทสุวีริยาสาส์น จำกัด.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: บริษัทสุวีริยา
สาส์น จำกัด.

ปัทมกัญญา ยานะวิมุตติ และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2562). การบริหารโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพัทลุงเขต 1. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สมศักดิ์ โทจำปา. (2567). อนามัยโรงเรียน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
นเรศวร.

Basch, C. E. (2011). Healthier students are better learners: A missing link in school
reforms to close the achievement gap. *Journal of School Health*, 81(10),
593-598.

Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research
activities. *Educational and psychological measurement*, 30(3), 607-610.

World Health Organization. (2021). Making Every School a Health-Promoting
School: Global Standards and Indicators. Retrieved from WHO website.